

Krigere

Berat er en NAV-ansatt miljøarbeider som ser at unggutten Mamo har havnet på skråplanet. Berat er ingen vanlig miljøarbeider, han har selv en kriminell fortid som han har tatt et oppgjør med. Imidlertid, når han støtter Mamo i et politiavhør, reagerer politiet med å bruke hans fortid mot ham. Som en konsekvens av dette blir Berat tvunget til å gi slipp på sine planer om hvordan han skal hjelpe Mamo, og i frustrasjon reiser han tilbake til bygda i Hallingdal hvor han vokste opp; han trenger å ta få grep om sin egen barndom og oppvekst for å finne ut hvordan han skal kunne hjelpe Mamo videre. (Denne filmomtalen er utarbeidet av filmens distributører, men er noe redigert av undertegnede.)

Som dokumentarfilm skiller denne filmen seg litt ut fra øvrige filmer i samme sjanger, fordi den i all hovedsak består av rekonstruksjoner av ulike episoder fra Berat og Mamos liv. Filmen er regissert av Jon Haukeland.

Les mer [her](#).

EGNETHET I SKOLEN

Medietilsynet har ikke gitt Krigere en nedre aldersgrense. Deres begrunnelse er at filmen ikke inneholder "scener som antas å være skadelige for barn. Den blir derfor tillatt for alle." Imidlertid, i skolesammenheng, med utgangspunkt i filmens tema og formspråk, anbefales det å benytte denne filmen fra 8.-trinn og opp til videregående.

Det faglige arbeidet knyttet til visningen av denne filmen vil kunne bidra til å nå flere av lærerplanens kompetansemål, ikke minst i fagene norsk (språk/kommunikasjon), samfunnsfag (individ og samfunn), KRLE (oppvekst, etikk/moral), naturfag (helse/rus) - samt ulike temaer innen helse- og oppvekstfag (VGS). I den nye læreplaner finner vi tre tverrfaglige temaer: Demokrati og medborgerskap, bærekraftig utvikling - og folkehelse og livsmestring. Filmer som "Krigere" vil kunne egne seg spesielt godt til bruk opp mot sistnevnte tema, noe som spørsmålsseksjonen under vil vise.

Les mer [her](#).

OPPGAVESAMLING

Oppgavene under kommer ikke i en bestemt rekkefølge. Disse kan ulike faglærere og elever selv velge blant for å rette fagutbyttet dit man ønsker. Merk: Det er ikke tenkt at det skal jobbes med samtlige oppgaver. Hver enkelt lærer må gjerne, med utgangspunkt i egen elevgruppe, vurdere (og eventuelt korrigere) de ulike oppgavers vanskelighetsnivå og formuleringer. Velg også selv om besvarelsene skal skje skriftlig eller muntlig, og hvorvidt elevene skal jobbe individuelt eller i grupper. Mange av oppgavene passer også godt til klasse-/gruppediskusjon.

Flere av spørsmålene/oppgavene kan nødvendigvis ikke besvares ut fra informasjon fra filmen alene. Å i

Filmstudieark

Forfatter: Per Olav Heimstad
Klassetrinn: [8. - 9. trinn, 10. trinn, Videregående]

Fag: Norsk, Samfunnsfag, KRLE-faget, Naturfag

Tema: Arv/miljø, Barns rettigheter, Dokumentar, Familie, Filosofi og etikk, Flerkulturelt samfunn, Fremtidshåp og drømmer, Helse og rus, Identitet, Individ og gruppe, Kulturmøter/-konflikter, Menneskerettigheter, Mot, omsorg, oppvekst, Samfunn og individ, Språk og uttryksmåter, Tenår, Vennskap/respekt

Fakta

Originaltittel: Krigere

Regi: Jon Haukeland

Roller: Berat Jusufi, Mamo Erkmen

Manus: Jon Haukeland

Genre: Dokumentar

Nasjonalitet: Norge

Språk: norsk

Produsent: Ingvil Giske

Produksjonsselskap: Medieoperatørene AS

Lengde: 1 t. 22 min.

Distribusjon: Selmer Media

Produksjonsår: 2022

Aldersgrense: Tillatt for alle

Filmplakat:

tillegg gi elevene tilgang til internett og ulike oppslagsverk vil være avgjørende. Langt fra alle spørsmål vil ha klare fasitsvar. Noen av spørsmålene/oppgavene henspiller på mindre fremtredende – men viktige – elementer i handlingen. Det bør derfor ikke være for stor avstand i tid mellom forarbeid, visning og etterarbeid.

FØR FILMVISNINGEN: DOKUMENTARFILMSJANGEREN OG KILDEKRITIKK

I forkant av filmvisningen kan det med fordel snakkes sammen om hva som kjennetegner dokumentarsjangeren. Ulikt fiksjonsfilm er ikke handlingen i Krigere oppdiktet, men for å få den til å fungere som filmfortelling, er de ulike bilde- og lydopptakene underlagt en bestemt regi fra filmskaperens side. Dette betyr at filmskaperne har valgt hva som skal være med i filmen, samt hva som skal utelates – og valgt innhold er satt sammen med bevisst bruk av klipp, musikk, dramaturgi etc. Akkurat som i spillefilmer har derfor filmskaperne mulighet til å påvirke deg som publikummer i en ønsket retning. På grunn av dette krever dokumentarfilmsjangeren et kildekritisk publikum i større grad enn fiksjonsfilmsjangeren. Kildekritikk er en øvelse som elever skal stifte erfaring med i skolen, så ved visning av dokumentarfilmer vil det være lurt å sette av tid til samtale rundt om det er elementer ved filmen som man opplever uriktig, tilsørt, påtvinget, vridd eller feilplassert. Hva er troverdig, hva er det ikke?

Man kan si at Krigere skiller seg ut fra andre dokumentarfilmer. Der hvor dokumentarfilmskaperne vanligvis kun rekonstruerer utvalgte hendelser som enkeltstående elementer i filmene sine, er derimot Krigere i nesten i all hovedsak bygd opp av slike rekonstruerte scener. Det er ingen forklarende fortellerstemme, eller intervjuer av medvirkende eller forståelsegivere, men vi blir kjent med Berat og Mamo, samt andre sentrale karakterer, gjennom at de spiller rollene som seg selv. Krigere kan derfor oppleves som en spillefilm, men er altså ikke en fiksjonsfortelling. Når dette er sagt, så minner jeg om hva som står i forrige avsnitt.

A: KARAKTERBESKRIVELSER

- 1) Hva får vi i løpet av filmen vite om Berats liv? Sitt sammen i grupper og lag en tidslinje hvor dere markerer i rekkefølge den informasjonen dere husker fra ulike hendelser i livet hans. Etterpå sammenligner dere denne tidslinjen med hva andre grupper i klassen har kommet frem til.
- 2) Skriv ned fem stikkord som du mener beskriver Mamo. Etterpå sammenligner du med hva de andre i klassen har skrevet. Hvilke ord og beskrivelser var det som eventuelt gikk igjen ofte?
- 3) Vi hører Berat fortelle at da han første gang så Mamo, så tenkte han at Mamo var en "pøbelgutt". Hva er det som får en gutt eller en jente til å se ut som en pøbel? Snakk sammen om dette, og diskuter om dette er en beskrivelse som nødvendigvis sier sannheten om hvordan en slik gutt eller jente er?
- 4) Vi ser Berat i ulike jobbsituasjoner (boligkoordinator for NAV, guttegruppeleder, miljøarbeider o.a.). Hvilke personlige egenskaper mener du at han har som gjør han godt egnet til å jobbe med mennesker som trenger hjelp?
- 5) På sin 15-årsdag, om natten, møter Mamo og en kamerat på to politibetjenter. Hva synes du om måten politiet snakket til guttene på? Hvor godt synes du de utførte jobben sin? Skriv ned hva du tenker om dette, og etterpå snakker du med andre i klassen om hva de har skrevet. Husk å begrunne tankene dine.
- 6) Berat drar til Hallingdal, hvor han vokste opp. Der møter han Karianne, en sentral person i tilværelsen til Berats familie da han vokste opp. De to har en dyptgående samtale sammen. Hvilke personlige egenskaper synes du at Karianne har, som gjør henne godt egnet til å hjelpe Berat med det han sliter med?
- 7) Hvilke likhetstrekk ser du mellom Berat og Mamos oppvekst. Noter ulike punkter som du etterpå sammenligner med hva andre i klassen har skrevet.

B: FOLKEHELSE OG LIVSMESTRING

Folkehelse og livsmestring er et av de tre tverrfaglige målene nedfelt i Fagfornyelsen (høsten 2020). Filmen *Krigere vil*, med enkle grep, kunne brukes opp mot et slikt temaarbeid, på kryss av ulike fag. (Involver gjerne skolens helsesykepleier, eller en annen fagperson innen helse, ved arbeidet med disse oppgavene/spørsmålene.)

- 1) Alle mennesker opplever motgang i løpet av livet. Når livet er ekstra vanskelig kan det være fort gjort å ta dårlige valg. Snakk sammen i klassen om hva som er det lureste å gjøre når livet er vanskelig. Hvem er det man da kan kontakte?
- 2) Hvis du ser at noen du kjenner begynner å bli en del av et miljø du synes er negativt/destruktivt, hva kan du da gjøre for å hjelpe? Snakk sammen i klassen om hvilke ressurser dere kjenner til (i kommunen deres) som man kan ty til når noen sliter i livet sitt.
- 3) Når Berat og Mamo sitter og ser ut over Oslo og Oslomarka, sier Berat at Norge er et vakkert land og at "den norske velferdsstaten gir deg hjelp til alt. Du har alle muligheter." Har han rett i dette, tror du? Hvilke argumenter tror du han ville ha brukt for å underbygge disse påstandene?
- 4) Berat har flere personlige egenskaper som gjør han godt egnet til å hjelpe mennesker som trenger det. Hvilke personlige egenskaper er det snakk om? Tenk gjennom hvilke egenskaper du selv har som egner seg i møte med mennesker i en vanskelig situasjon. Snakk sammen om hvordan man som menneske kan utvikle seg til å bli bedre på å vise omsorg for andre.
- 5) Hva vet dere om hvilke typer tjenester NAV tilbyr? Snakk sammen i klassen om dette, og bruk internett til å finne stoff om hvilke funksjon NAV har i samfunnet vårt.
- 6) Et ordtak sier at "lediggang er roten til alt ondt." Hvis folk ikke har noe å gjøre, så finner de kanskje på ting de ikke burde ha gjort. I filmen ser vi at unge mennesker har glede av forskjellige typer aktiviteter, for eksempel go-kart-kjøring, kampsport, fotball og treningsstudio; dette er aktiviteter som kan bidra til at mange unge holder seg skjerpet i hverdagen sin i stedet for å finne på usunne sysler. Hvilke fritidstilbud finnes i kommunene som du bor i? Hva har disse tilbudene å si for ungdomsmiljøet på hjemstedet ditt?
- 7) Både Berat og Mamo har hatt en tøff oppvekst. I FN's menneskerettighetserklæring står det blant annet at

- alle barn har rett til beskyttelse.
- alle barn har rett til best mulig helsehjelp og nok mat og drikke.
- alle barn har rett til å bli hørt og bli tatt hensyn til.

Hva kan vi som samfunn gjøre for å forhindre at barn som bor i Norge blir fratatt disse rettighetene?

C: ORD/UTTRYKK/SPRÅK

- 1) Hvorfor tror du denne filmen har fått tittelen "Krigere"? Gi ulike eksempler på at dette er en tittel som passer.
- 2) Finn ut hva følgende ord betyr: Rulleblad. Politiattest. Prøveperiode. En foreldet sak.
- 3) Mamo bruker ordet "Bror" veldig ofte. Hva tror du han legger i dette ordet?
- 4) Karianne sier til Berat at "minnene lagres i kroppen din". Hva mener hun med dette, tror du?
- 5) Berat sier at han ikke liker begrepet miljøarbeider. Han vill heller bli kalt kompis. Snakk sammen og kom med argumenter for og imot at disse to ordene kan erstatte hverandre.
- 6) Berat og Mamo bruker uttrykk som "Inshalla" og "Wolla". Hva betyr disse ordene, og hva sier bruken av disse om hvilken bakgrunnen de to har?
- 7) Berat sier at da han først møtte Mamo så kjente han seg igjen i hans adferd. Hva betyr det å "kjenne seg igjen i noens adferd"?
- 8) Berat snakker om "Den norske velferdsstaten". Hva legges i dette begrepet? Hva er en velferdsstat?

D: DIVERSE

- 1) Hvilke ulike typer kjærlighet finner du eksempler på i denne filmen. Lag en liste, og sammenlign etterpå det du har skrevet med hva andre i klassen har på sin liste.
- 2) Filmens handling er lagt til både Hallingdal og Oslo. Klarer du å finne begge disse stedene på et kart? Hva tror du kan være forskjeller på det å vokse opp på disse to stedene?
- 3) Klarte du å skjønne hvilket land Berats familie opprinnelig kom fra? Snakk sammen om hva dere tror er riktig – og hvorfor.

4) Når Mamo bestemmer seg for å begynne et nytt liv, så gir han fra seg mobilen sin til den gjengen han var en del av. Hvorfor tror du han syntes dette var nødvendig?

5) Lag et lite tomanns rollespill i klassen, hvor den ene intervjuer Mamo og den andre tenker seg frem til hva Mamo kunne ha svart. Still spørsmål om hva som er mest verdifullt i Mamos sitt liv. Den som spiller Mamo må begrunne svarene sine godt.

6) Kampsporten Mamo utøver er thaiboksing. Bruk internett og finn mer informasjon om denne formen for kampsport, om dere vil.

E: SKRIVEOPPGAVER

1) Under kan du lese en oversikt over situasjoner som ulike karakterer i filmen har erfart. Velg én av disse og skriv en skjønnlitterær tekst hvor du beskriver hvordan du tror en slik episode kan oppleves. Teksten din trenger ikke å ha mye handling, den trenger heller ikke være veldig lang, men konsentrer deg om å skildre sanser og følelser. (Bruk tankereferat i stedet for handlingsreferat.) Gi teksten din en passende tittel. Etterpå kan dere lese ferdige resultat høyt for hverandre i klassen.

- Det å skal delta på et masseslagsmål.
- Det å være lærer og ikke få tak i en elev som har vært borte i flere dager.
- Det å gi fra seg mobiltelefonen sin for å kutte kontakten med et dårlig miljø.
- Det å våkne av et mareritt.
- Det å flytte fra storbyen til et avsidesliggende hus i skogen.
- Det å gå inn i bokseringen for å vinne en NM-kamp.

F: FILMSTUDIESPØRSMÅL

1) Hva handlet denne filmen om? Beskriv med bare noen få ord.

2) Hvilke ulike følelser ga filmopplevelsen deg? Gjorde noen av det du så og hørte i filmen deg glad? Ble du noen gang trist? Sint? Hva fikk deg til å le? Gjorde noe deg bekymret? Følte du på noe tidspunkt ubehag? Reagerte andre i klassen på samme måte som deg? Snakk sammen om dette.

3) Hvorfor tror du de som har laget denne filmen hadde lyst til å fortelle akkurat denne historien?

4) Skriv en anmeldelse av filmen. Fortell om hva du likte og hva du ikke likte. Begrunn synspunktene dine.

Send gjerne respons på dette filmstudiearket til poheimstad@hotmail.com. Takk!

Per Olav Heimstad (f. 1973) er adjunkt og har undervist i ungdomsskolen siden 1999. Han driver også enmannsfirmaet POHphoto (pohphoto.com) hvor han bl.a. har jobbet som fotograf, film-/musikkanmelder, tegneserietegner, forfatter og statist/smårolleskuespiller.